

Avdelningen för energieffektivisering
Enheten för samhälle och transporter
Marie Karlsson
016-544 24 33
marie.karlsson@energimyndigheten.se

Transportplanering för energieffektiva resor vid stora evenemang

Resor till och från evenemang står ofta för en stor andel av evenemangets energianvändning och klimatpåverkan. Energimyndigheten gav 2011 ekonomiskt stöd till en undersökning av hur 20 stora idrotts-, musik- och kulturevenemang arbetar med transportplanering. Arbetet mynnade ut i en idéskrift med tips och råd till arrangörer. Det togs också fram en modell för att beräkna hur förändrade resmönster kan påverka energianvändningen. Projektet visar på en stor potential för minskad energianvändning och klimatpåverkan vid genomförandet av stora evenemang. Under 2014 får projektet en fortsättning där de förslag som projektet resulterade i prövas i praktiken.

Idrotts-, musik- och kulturevenemang innebär ett stort antal resor för besökare, deltagare och arrangörer. En minskning av det totala antalet resor och en ökning av andelen resor med mer hållbara färdmedel som gång, cykel och kollektivtrafik kan ge stora energi- och klimatvinster. Det kan också minska behovet av bilparkeringsytor och trängsel i den ort evenemanget arrangeras. Också godstransporter till och från evenemanget kan samordnas för att minska antalet transporter och samtidigt innebära ekonomiska besparingar.

Det är ovanligt att arrangörer av stora evenemang har en klar bild av hur besökare transporterar sig till och från evenemanget och hur långt de reser. Det framkommer i intervjuer med 20 arrangörer som genomförts i projektet. Merparten av arrangörerna informerar om de alternativ besökarna har för att ta sig till evenemanget, men det är färre arrangörer som aktivt arbetar med att minska resornas miljöpåverkan genom transportplanering.

Intervjuerna visar på en stor utvecklingspotential både när det gäller att utveckla evenemangens transportplanering och när det kommer till att genomföra konkreta åtgärder. Samtidigt finns det många goda exempel på åtgärder som genomförts.

Projektet resulterade i en idéskrift med goda exempel och tips på åtgärder som arrangörer kan hämta inspiration från. Skriften ger också förslag på hur evenemang kan arbeta mer systematiskt med transportplanering för att minska behovet av transporter, stödja en övergång till mer hållbara färd sätt och klimatkompensera för de resor som görs. Evenemang kan också ta hjälp av standarder och miljömärkningar. Idéskriften ger rekommendationer för hur en nulägesanalys av hur besökarna reser till evenemanget kan göras. Kunskapen om nuläget kan sedan ligga till grund för val och utvärdering av åtgärder. Projektet tog också fram en beräkningsmodell för hur miljöpåverkan och behov av parkeringsplatser påverkas av hur besökarna reser till och från evenemanget.

En grov uppskattning av potentialen till energieffektivisering och minskad klimatpåverkan har gjorts. Förändrade resmönster till ett centralt evenemang i ett storstadsområde, där mer miljövänliga färd sätt redan idag väljs i högre utsträckning, kan potentiellt innebära en energibesparing på 150 MWh och minskade koldioxidutsläpp på 42 ton. Ett evenemang i närheten av en mindre stad med begränsad tillgång till kollektivtrafik och gång- och cykelinfrastruktur kan resultera i besparingar på 870 MWh respektive 239 ton koldioxid.

– Många arrangörer arbetar med miljöfrågor, men det är få som aktivt arbetar med sin transportplanering. Det är fortfarande ett relativt outvecklat område. Genom projektet har ett grundmaterial kunnat tas fram, som har rönt intresse och uppskattning från bland annat arrangörer, kommuner och idrottsorganisationer, säger Katarina Bååth, projektledare på Energikontoret Regionförbundet Örebro.

Arbetet fortsätter under 2014 i ett nytt projekt som beviljats ekonomiskt stöd av Energimyndigheten. Tio arrangörer av stora evenemang kommer att arbeta praktiskt med att genomföra åtgärder inom transportplanering, bland annat utifrån den idéskrift och beräkningsmetod som projektet resulterade i. Målet är att minska bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp med 10-30 procent per evenemang. Utifrån arbetet kommer idéskriften att ges ut i en uppdaterad version.

”Transportplanering vid evenemang är ett relativt outvecklat område. Vår idéskrift och beräkningsmodell har rönt intresse och uppskattning.”

Katharina Bååth, Energikontoret Regionförbundet Örebro

Hållbara evenemang genom strukturerad transportplanering

Idéskriften ger förslag på hur evenemang kan bli mer hållbara genom att arbeta mer strukturerat med sin transportplanering:

- Ta hjälp av standarder för hållbara evenemang
- Samla in data om evenemangets transporter för att möjliggöra analys och uppföljning. Idéskriften ger förslag på upplägg för en enkel enkätundersökning bland evenemangets besökare
- Genomför åtgärder och följ upp effekterna
- Kommunicera intentioner och resultat internt och externt
- Se möjligheter och hitta nya infallsvinklar
- Dela erfarenheter och ta intryck av andra evenemangs transportplanering

För att underlätta jämförelser av åtgärder har projektet utformat en modell för att beräkna vilken påverkan förändrade resmönster har på miljön och behovet av parkeringsplatser. Med hjälp av modellen och data om nuläget kan effekter av olika alternativ jämföras med nuläget.

Faktaruta

Åtgärdsförslag för mer hållbara resor och transporter vid stora evenemang:

- Välj en plats för evenemanget som ger goda förutsättningar för kollektivtrafik, gång och cykel
- Uppmuntra till samåkning och val av hållbara färdmedel i kommunikationen av evenemanget
- Arrangera speciella buss- eller tågavgångar med aktiviteter kopplade till evenemanget
- Inkludera biljett till kollektivtrafiken i biljetten till evenemanget
- Ordna bevakade cykelparkeringar
- Anordna skyttelbussar från större bilparkeringar längre bort från evenemangsplatsen (park & ride)
- Erbjud låncyklar
- Minska varustransporterna genom samordning och samlastning

Läs mer

Idéskriften och beräkningsmodellen finns tillgänglig på [Energikontoret Regionförbundet Örebro's webbplats](#).

Kontaktuppgifter

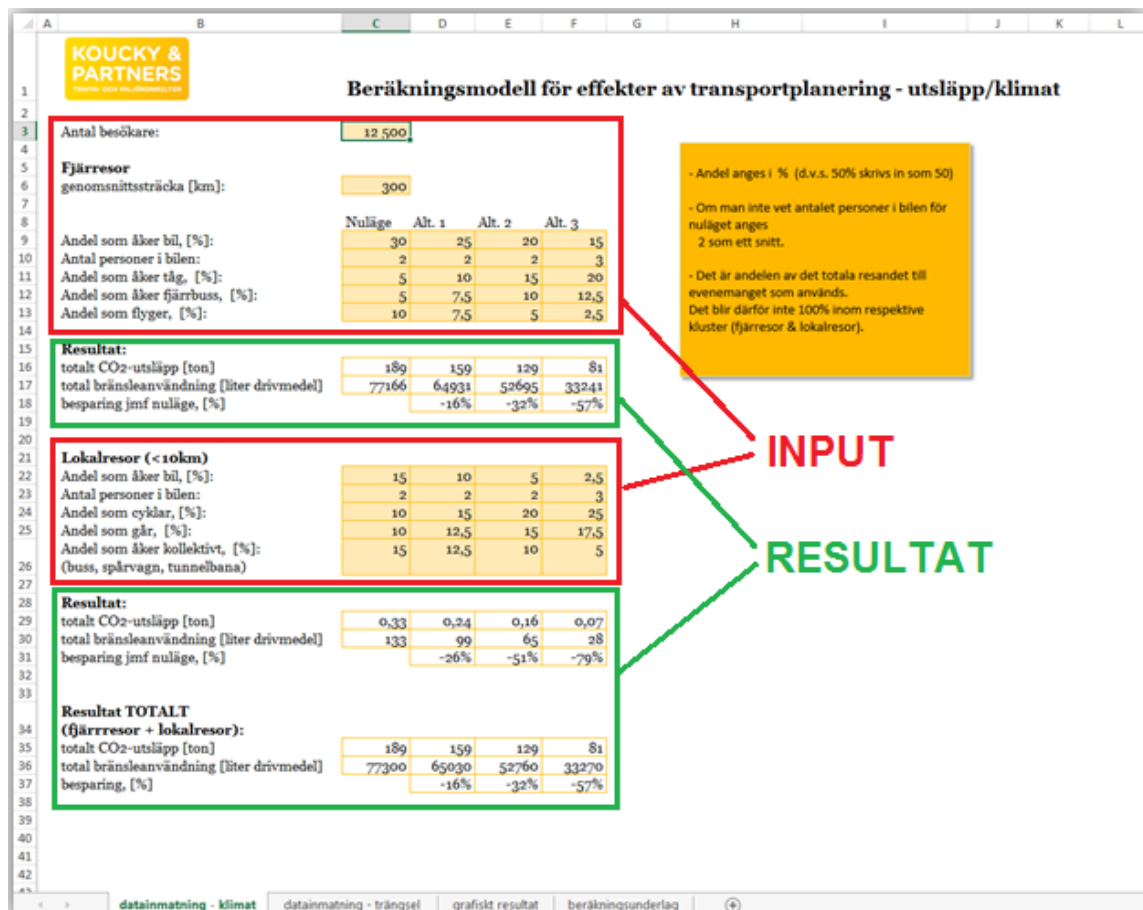
[Katarina Bååth](#), projektledare/informatör, Energikontoret Regionförbundet Örebro
Telefon: 019-602 63 74

Figur 1. Vasaloppet. Källa: Idéskrift Transportplanering vid evenemang. Foto: Ulf Palm

Figur 2. Rockkonsert. Källa: Idéskrift Transportplanering vid evenemang. Foto: Peter Backman

Figur 1. En beräkningsmodell togs fram där miljöpåverkan och parkeringsbehov kan jämföras för olika alternativ. Resultatet beräknas efter att siffror över antal besökare, reslängd och färdmedelsfördelning har matats in.